

Professor og internettpioner Yngvar Lundh fra Tønsberg er død: – En hedersmann

Artikkeltags

- DØDSFALL

Av Trond Barth Andersen, Tønsberg Rotaryklubb

Publisert: 28. august 2020, kl. 12:55

– Vi vil minnes hedersmannen Yngvar Lundh med den største respekt, skriver Trond Barth Andersen i dette minneordet.

MINNES AV ROTARY: Professor Yngvar Lundh fra Tolvsrød døde 15. august.

- **MENINGER**

Med Yngvar Lundhs bortgang er landets største datapioner gått ut av tiden. Han ble 88 år gammel. Han ble født på Narverød ved Tønsberg, barneår i Son og Råde hvor han var odelsgutt til slektsgården.

Han valgte imidlertid NTH og ble siv.ing. i svaksstrømsteknikk i 1956. Ingen ved fagstaben ved NTH var den gang engasjert i faget, men Lundh fikk via Karl Holberg, som var forskningssjef ved Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) tildelt diplomoppgave på "sifferfrekvenssystem".

Han ble dermed den første i landet som tok diplomoppgave på datateknikk. Deretter gikk han rett inn i FFI og etter to år ble han deres utsending til

forskningsopphold ved Massachusetts Institute of Technology (MIT) hvor han bl.a. lærte om mikroelektronikk og datamaskiner.

Inspirert av MIT opprettet han ved hjemkomst en forsknings- og konstruksjonsgruppe for datamaskiner ved FFI på 6 – 8 personer. De ble kaldt "Siffergruppen" og utviklet landets første datamaskin. De hadde vanskelig med å få bevilgninger nok, men gikk i gang med å konstruere en maskin som under vann kunne skille lyder fra båtmotorer fra undervannsbåter og fikk dermed bevilgninger. Mange vil huske hvor aktuelt det ble!

Gruppen utviklet også de generelle datamaskinene SAM og SAM II som kom til å danne grunnlaget for industriell produksjon av norske datamaskiner i 1970-årene. Eks. Kongsberg Våpenfabrikk SM-3 og Norsk Data. "SAM" står i dag på Teknisk museum. Lundh ledet også opprettelsen av NORSAR, en seismisk målestasjon på Kjeller, som samlet data fra stasjoner på Østlandet for å oppdage atomsprengninger i Sovjetunionen. Dette var så viktig for amerikanerne at en fast linje ble opprettet for å overføre data fra Kjeller til USA.

Lundh ble snart godt kjent med de ledende forskere Robert Kahn og Vinton Cerf ved det militære forskningssenter ARPA i USA. Det ble et meget sterkt bånd til disse to internett-pionerene og de var flere ganger på Kjeller. Sågar var de på turer sammen i Lundhs seilbåt.

Neste skritt var ARPANET. Norsar-maskinen på Kjeller, med sin faste linje til USA, egnert seg til å bli den første noden utenfor USA, med Lundh som faglig motpart i testing av hvordan data i nettet ville oppføre seg ved kryssing av landegrenser og store hav. Rett i etterkant knyttet også Storbritannia seg til, men da via Kjeller.

Internett ble utviklet i samarbeid med forskergrupper i flere land. Lundh fikk en sentral rolle ved at han utviklet en spesiell node som gjorde at man kunne bearbeide kunnskapen videre. På Stanford University i California henger en plakett med 33 navn på internett-pionerer. Yngvar Lundh står blant dem!

Og selvfølgelig var også han mannen som brakte Internett til Norge. Da hadde han imidlertid skiftet over til Televerket hvor han la grunnlaget for offentlig e-post-tjeneste eller Telepost som ble mye brukt frem til midten av 1990-årene.

I 1980 ble Lundh professor II i informatikk ved Universitetet i Oslo. Mange er de studenter som har høstet av hans enorme kunnskaper i

mikroelektronikk og datanett. Han var vel tilfreds ved at han hadde sitt kontor ved UiO frem til det siste.

I 2008 mottok Lundh Norsk Teknisk Vitenskapsakademis ærespris. Yngvar Lundh var gift med sin Bente og på få måneder nær hadde deres lykkelige ekteskapet vart i 60 år. De fikk to barn, Lise og Hans Jørgen, og et barnebarn, Lars Jakob. Han var en ivrig seiler, deltok mange ganger i Færderseilassen og gikk en gang av med seieren i sin klasse.

Hans foretok utallige lange seilturer, rundt de britiske øyer, best likte han seg i Østersjøen med kysten av de baltiske landene foruten kanaler og kyster av Sverige og Danmark.

I store deler av sitt liv hadde han fast to bikuber og var godt og vel selvforsynt med honning.

Og ikke så underlig, han var aktiv i amatørradio med kortbølgekontakt til hele verden. Best kontakt fikk han ut fra sin kjære hytte ved Ål. Yngvar hadde en veldig god hukommelse og leste mye. Følgelig en svært interessant samtalepartner og satt med dype kunnskaper. I Tønsberg Rotaryklubb hadde vi veldig stor glede av ham i flere komiteer og i mange andre sammenheng.

Likeledes i Tønsbergs hyggelige herreklubb Harmonien var han en yndet samtalepartner og til inspirasjon. Vi vil minnes hedersmannen Yngvar Lundh med den største respekt!

Tønsberg Rotaryklubb ved Trond Barth Andersen